

Dosarul nr. 2r-149/22
2-16197185-01-2r-03032022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud.: I. Chistol)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Panov, M. Anton, O. Cojocaru)

DECIZIE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lungu Aurel împotriva lui Albu Nicolae cu privire la recunoașterea dreptului de succesiune și revendicarea bunului mobil,

împotriva încheierii din 18 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituit apelul declarat de avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae împotriva hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 12 septembrie 2016, Lungu Aurel a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Albu Nicolae solicitând recunoașterea dreptului de succesiune asupra autovehiculului de model ZIL-130, anul fabricării 1984, șasiu nr. xxxxx, motor nr. xxxxx, nr. de înmatriculare xxxxx, revendicarea autovehiculului din posesia nelegitimă a lui Albu Nicolae, iar în lipsa acestuia de a încasa din contul lui Albu Nicolae în beneficiul lui Lungu Aurel costul autovehiculului în sumă de 3000 euro și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial acțiunea depusă de Lungu Aurel. S-a recunoscut dreptul de succesiune a lui Lungu Aurel, asupra autovehiculului de model ZIL-130, anul fabricării 1984, șasiu nr. xxxxx, motor nr. xxxxx, cu nr. de înmatriculare xxxxx 357. S-a încasat din contul lui Albu Nicolae în beneficiul lui Lungu Aurel suma de 100 de lei cu titlu de taxa de stat, suma de 2000 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, suma de 90 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru informația obținută de la CRIS Registru ÎS și suma de 80 de lei, cu titlu de cheltuieli de citare publică. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 21 decembrie 2021, avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea

hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

Prin încheierea din 18 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, a fost restituit apelul declarat de avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae împotriva hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

La 24 februarie 2022, avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae a declarat recurs împotriva încheierii din 18 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, pentru examinarea în fond a apelului.

În motivarea recursului avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae, a indicat că la examinarea cauzei în prima instanță Lungu Aurel a dus în eroare instanța indicând în cererea de chemare în judecată o adresă greșită, necătfind la fatul că cunoștea adresa reală a recurentului/apelantului.

A susținut că, recurentul conform Registrului de stat a populației și în buletinul de identitate are viza de domiciliu în satul Țîbuleuca, r-nul Dubăsari, însă conform legii această tractare este recunoscută neconstituțională și domiciliul persoanei este acolo unde el domiciliază de facto, unde își are bunurile.

A afirmat recurentul că la moment locuiește în apartamentul situat pe adresa, mun. Chișinău, str. G. Latină, 17, ap. 24 care îi aparține cu drept de proprietate mamei sale aflată la muncă peste hotărele țării. În acest apartament locuiește și își administrează bunurile.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Materialele cauzei atestă că încheierea din 18 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată la adresele de domiciliu a lui Albu Nicolae și la adresa electronică a avocatului acestuia albuvasile@gmail.com la data de 01 martie 2022 (f.d. 102).

Astfel, recursul declarat la 24 februarie 2022 este în termen.

La 03 martie 2022 în adresa intimatului Lungu Aurel a fost expediată copia recursului declarat de Albu Nicolae, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 116), însă intimatul nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus rederință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Potrivit art. 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.

Din norma dată de drept rezultă că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel, indiferent de faptul dacă partea a fost sau nu prezentă la pronunțarea dispozitivului hotărârii.

Potrivit art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Din materialele cauzei rezultă că la 05 aprilie 2017 Judecătoria Chișinău, sediul Centru a pronunțat dispozitivul hotărârii, prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de Lungu Aurel.

La 21 decembrie 2021 avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae, a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei hotărâri noi de respingere integrală a acțiunii.

Ca urmare, prin încheierea din 18 ianuarie 2022, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, Curtea de Apel Chișinău a restituit apelul declarat de avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae, împotriva hotărârii din 05 aprilie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depus în afara termenului legal, iar apelantul nu a solicitat repunerea în termen.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel, în raport cu circumstanțele cauzei, motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de restituire a apelului declarat de avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae, deoarece cererea de apel a fost depusă peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii prevăzut la art. 362 alin. (1) din CPC, iar apelantul nu a solicitat repunerea cererii de apel în termen în conformitate cu art. 116 din CPC.

Or, după cum rezultă din actele cauzei dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 05 aprilie 2017, iar cererea de apel a fost depusă de către avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae tocmai la

21 decembrie 2021, pe când termenul-limită de declarare a apelului a expirat la 20 noiembrie 2020 inclusiv (vineri).

Totodată, în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

Din normele legale citate supra rezultă că termenul de declarare a apelului poate fi restabilit dacă persoanele îndreptățite prin cerere invocă această solicitare. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului de procedură. Prin prisma jurisprudenței CEDO, nemotivarea de către instanță a temeiurilor de repunere a apelului în termen sau repunerea neîntemeiată în termenul de apel reprezintă o încălcare a dreptului la un proces echitabil.

La caz se constată, că deși apelul a fost depus de avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae, peste termenul legal de atac, totuși apelantul nu a solicitat repunerea în termen a apelului, printr-o cerere formulată în condițiile art. 116 din CPC, cu indicarea motivelor și prezentarea probelor întru confirmarea imposibilității depunerii apelului în termenul legal.

Or, repunerea în termenul de atac se face de către instanța de judecată doar în cazurile și în ordinea strict reglementată de art. 116 din CPC, care cert, expres și imperativ stipulează că repunerea în termen a actului de procedură poate fi efectuată doar la cererea persoanei care o solicită și cu anexarea probelor ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului.

Prin urmare, avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae, contestând hotărârea primei instanțe peste termenul de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului, trebuia să depună diligența și să întreprindă măsurile necesare pentru a proteja drepturile de acces la instanță ale sale și ale clientului său prin depunerea unei cereri de repunere în termen a apelului, cu anexarea probelor justificative care să confirme imposibilitatea depunerii cererii de apel în termenul de atac prevăzut de lege, or, instanța de apel nu era în drept din oficiu să dispună acest fapt, fără ca ultimul să înainteze personal această solicitare.

La acest capitol se rețin prevederile art. 56 alin. (3) și art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care reglementează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

Cu referire la argumentul recurentului precum că nu a fost citat legal pentru examinarea cauzei în fond și nu a participat la ședința de judecată, fiind citat pe adresa, s. Țîbuleuca, r-nul Dubăsari, adresă la care nu locuiește, Colegiul îl consideră neîntemeiat or, după cum rezultă din materialele cauzei și anume comunicatul prezentat de ÎS „Centrul Resurselor Informaționale de Stat Registru”, Departamentul acte de indentitate, recurentul Albu Nicolae își are înregistrat domiciliul în Republica Moldova, r-nul Dubăsari, s. Țîbuleuca, copia acțiunii cu anexele respective și citația pentru ședința de judecată din 16 noiembrie 2016 au fost expediate la adresa indicată mai sus și care a fost returnat instanței de fond cu

mențiunea „nereclamat”, fapt ce constituie recepționare legală (f.d.32-33). Or, apelantul/pârât nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru recepționarea corespondenței.

Totodată, Colegiul reține că la materialele dosarului există probe ce demonstrează realizarea obligației instanței de fond privind citarea legală a participanților la proces pentru ședințele de judecată, pârâtul/recurent fiind citat cu scrisoare recomandată, dar avizul a fost restituit cu mențiunea „nereclamat”, a fost efectuată înștiințarea prin aviz public (f.d.47).

Potrivit pct. 82 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale, în lipsa destinatarului, în cutia poștală individuală se lasă avizul de sosire pentru primirea trimiterii în unitatea poștală.

Pct. 101 din Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016 prevede că trimiterea poștală se păstrează în unitatea poștală, în așteptarea destinatarului, timp de 15 zile calendaristice pentru trimiterea poștală internă și timp de 30 de zile calendaristice pentru trimiterea poștală internațională, din ziua următoare zilei de sosire a acestora la oficiul poștal de destinație.

Iar pct. 102 din aceeași Hotărâre stipulează că trimiterea poștală, care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului în următoarele situații:

- 1) la expirarea termenelor de păstrare;
- 2) la cererea expeditorului;
- 3) destinatarul refuză să primească trimiterea;
- 4) destinatarul nu este la adresa indicată;
- 5) adresatul căsuței poștale de abonament nu este indicat sau este indicat incorect;
- 6) adresa destinatarului indicată pe trimitere este ștearsă sau ruptă;
- 7) destinatarul este decedat.

În circumstanțele expuse, se atestă că pârâtului Albu Nicolae i-au fost lăsate de către oficiul poștal de la domiciliul acestuia, avize de sosire pentru primirea trimiterii poștale în unitatea poștală, însă ultimul nu s-a prezentat pentru a recepționa scrisoarea expeditată și respectiv, aceasta a fost restituită expeditorului, la caz Judecătoria Chișinău sediul Central, după expirarea termenului de păstrare.

Dat fiind cele relatate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră drept legală și întemeiată încheierea din 18 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Se reține că Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa promovează cu consecvență cu titlu de principiu obligația părților de a se interesa de soarta procesului în situația în care ele au fost înștiințate despre inițierea și desfășurarea acestuia și de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță (cauza Van Harn vs. Germania, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007).

Colegiul notează că respectarea termenelor legale constituie o obligație pozitivă a părților și are menirea să asigure buna funcționare a justiției, iar repunerea în termen poate fi admisă doar în cazurile expres prevăzute de lege și doar în situația în care partea când înaintează o cerință de repunere în termen, o justifică prin probe pertinente și admisibile în temeiul art. 116, 118, 121, 122 și art. 362 din Codul de procedură civilă, prin care s-ar dovedi că omiterea termenului a fost cauzată din motive întemeiate.

Or, admiterea spre examinare a unui apel tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele inserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel.

În conformitate cu art. 427 lit. a) și art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de avocatul Albu Vasile, în interesele lui Albu Nicolae.

Se menține încheierea din 18 ianuarie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lungu Aurel împotriva lui Albu Nicolae cu privire la recunoașterea dreptului de succesiune și revendicarea bunului mobil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic